

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3928

[Total No. of Pages : 4

[4853]-11

B.Ed. (Physical Education)

**Philosophical, Sociological, Historical and Recreational Bases of
Physical Education and Sports
(2010 Pattern) (Semester - I) (Paper - I)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is physical education and explain the objectives of physical education. **[15]**

OR

- a) Modern Olympics **[7]**
- b) Ancient Olympics **[8]**

Q2) Historical Development of Physical education in Greece and China. **[15]**

OR

- a) What is Recreation? **[8]**
- b) Characteristics of Recreation **[7]**

Q3) Match the pairs. **[10]**

i) Khashaba Jadhav	a) Honour of God Zeus
ii) Dhyanchand	b) Delhi
iii) Baren de cubertin	c) India
iv) NSNIS	d) Spontaneous activity
v) Leisure Time	e) Miraj
vi) Ambabai Talim	f) Constructive Use
vii) Play	g) Patiala
viii) Badminton	h) Father of Modern Olympics
ix) 1 st Asian Games	i) Pocket Dynamo
x) Ancient Olympics	j) Hockey
	k) Gujrat

P.T.O.

Q4) Short notes (any two) :

[10]

- a) Urban Recreation.
- b) Khashaba Jadhav.
- c) Values in Sports.
- d) Place of Physical education in education.

Total No. of Questions : 4]

P3928

[4853]-11

B.Ed. (Physical Education)

**Philosophical, Sociological, Historical and Recreational Bases of
Physical Education and Sports**

(2010 Pattern) (Semester - I) (Paper - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) शारीरिक शिक्षण म्हणजे काय आणि त्याची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. [15]

किंवा

अ) आधुनिक ऑलंपिक. [7]

ब) प्राचीन ऑलंपिक. [8]

प्रश्न 2) ग्रीस व चीन मधिल शारीरिक शिक्षणाची ऐतिहासिक प्रगती. [15]

किंवा

अ) मनोरंजन म्हणजे काय? [8]

ब) मनोरंजनाची वैशिष्ट्ये. [7]

प्रश्न 3) जोड्या लावा. [10]

i) खाशाबा जाधव

अ) इयूस देवाच्या सन्मानार्थ

ii) ध्यानचंद

ब) दिल्ली

iii) बैरेन दी कुबर्टिन

क) भारत

iv) एन्.एस्.एन.आय.एस्	ड) उल्फुर्त उपक्रम
v) फावला वेळ	इ) मिरज
vi) आंबाबाई तालीम	फ) विधायक वापर
vii) प्ले	य) पतियाला
viii) बॅडमिंटन	र) आधुनिक ऑलंपिकचे जनक
ix) 1 ली आशियाई स्पर्धा	ल) पॉकेट डायनॅमो
x) प्राचीन ऑलंपिक	व) हॉकी
	स) गुजरात

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) शहरी मनोरंजन
- ब) खाशाबा जाधव
- क) खेळातील मूल्ये
- ड) शारीरिक शिक्षणाचे शिक्षणातील स्थान

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3929

[Total No. of Pages : 4

[4853]-12

B.Ed. (Phy.Edu.) (Semester - I)

**The Anatomical and Physiological Basis of Exercise and Sports
(2010 Pattern) (Paper - II)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*

Q1) What is Respiration? Explain mechanism of respiration and effect of exercise on respiratory system. **[15]**

OR

- a) Structure and function of skeletal muscle. **[8]**
- b) Describe function of cerebrum. **[7]**

Q2) Describe structure and function of Human Heart and circulation of blood. **[15]**

OR

- a) Explain classification and function of bone. **[8]**
- b) Explain ATP-P.C system of energy production. **[7]**

Q3) Write in short (Any five) **[10]**

- a) Blood Pressure
- b) Types of muscle fiber
- c) Stroke volume
- d) Organs of excretory system
- e) Function of pituitary gland
- f) Function of spinal cord
- g) Function of stomach

P.T.O.

Q4) Write Short notes (any two) :

[10]

- a) Oxygen debt
- b) Prevention of fatigue
- c) Movement of shoulder joint
- d) Types of respiration

Total No. of Questions : 4]

P3929

[4853]-12

B.Ed. (Phy.Edu.) (Semester - I)

The Anatomical and Physiological Basis of Exercise and Sports

(2010 Pattern) (Paper - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) श्वसन म्हणजे काय? श्वसनाची क्रिया व व्यायामाचा श्वसन संस्थेवर होणारा परिणाम लिहा. [15]

किंवा

अ) अस्थिरस्नायूची रचना आणि कार्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) मोठ्या मेंदूचे कार्ये स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 2) मानवी हृदयाची रचना आणि कार्ये स्पष्ट करून रक्ताभिसरण क्रिया विषद करा. [15]

किंवा

अ) हाडांचे वर्गिकरण आणि कार्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) ऊर्जा निर्मितीची ए.टी.पी.-पी.सी. संस्था स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच) [10]

अ) रक्तदाब

ब) स्नायू तंतूचे प्रकार

- क) स्ट्रोक व्हॉल्युम
- ड) उत्सर्जन संस्थेचे अवयव
- इ) पियुषिका ग्रंथीचे कार्ये
- फ) मज्जारज्जूचे कार्ये
- य) जठराचे कार्ये

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) प्राणवायूचे कर्ज
- ब) थकवा घालविणे
- क) खांद्याच्या सांध्यातील हालचाली
- ड) श्वसनाचे प्रकार

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3930

[Total No. of Pages : 4

[4853]-13

**B. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - I)
FITNESS, WELLNESS AND YOGA
(2010 Pattern) (Paper - III)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define Fitness. Explain health related Physical Fitness components in detail with their benefits. **[15]**

OR

What is agility? Illustrate five exercise drills of agility with discription.

Q2) What is obesity? Discuss criterians of obesity given by world health organization. **[15]**

OR

- a) Explain different asanas of Suryanamaskara. **[8]**
- b) 'Suryanamaskara' an exercise for health. Discuss. **[7]**

Q3) A) True or False: **[5]**

- i) A person having 32 BMI is overweight.
- ii) Circuit training method develops muscular endurance.
- iii) Flexibility prevents injuries.
- iv) Heridity is one of factors affecting obesity.
- v) Speed is one of the factors required for smashing in volley ball.

P.T.O.

B) Fill in the blanks:

[5]

- i) An athlete requires _____ for shooting hand ball.
  - a) Strength
  - b) Power
  - c) Flexibility
- ii) Anulom-Vilom is _____ .
  - a) Asana
  - b) Kriya
  - c) Pranayam
- iii) _____ exercise develops muscular endurance.
  - a) Long distance run
  - b) Sit up
  - c) Bounding
- iv) Sit and reach test measures _____ .
  - a) Flexibility
  - b) Obesity
  - c) Height
- v) Basket ball dribbling requires a lot of _____ .
  - a) Co-ordination
  - b) C.V. Endurance
  - c) Power

Q4) Write Short notes (any two) :

[10]

- a) Asanas
- b) Skill related physical fitness
- c) Benefits of exercises
- d) Circuit training method

Total No. of Questions : 4]

P3930

[4853]-13

B. Ed. (Phy. Edu.) (Semester - I)
FITNESS, WELLNESS AND YOGA
(2010 Pattern) (Paper - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) शारीरिक सुदृढतेची व्याख्या द्या. आरोग्याधिष्ठीत शारीरिक सुदृढता घटक त्यांच्या फायद्यांसह सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

दिशाभिमुखता म्हणजे काय? दिशाभिमुखतेच्या पाच व्यायामांच्या कवायतींचे (drills) सविस्तर व सचित्र वर्णन करा.

प्रश्न 2) स्थूलता म्हणजे काय? जागतिक आरोग्य संघटनेने दिलेल्या स्थूलता निकषांची चर्चा करा. [15]

किंवा

अ) सूर्यनमस्कारातील विविध असनांचे स्पष्टीकरण करा. [8]

ब) 'सूर्यनमस्कार' आरोग्यासाठी व्यायाम, चर्चा करा. [7]

प्रश्न 3) अ) चुक की बरोबर. [5]

i) बी. एम्.आय. 32 असलेल्या व्यक्तीचे वजन जास्त आहे.

ii) सर्किट प्रशिक्षण पध्दतीमुळे स्नायूचा दमदारपणा विकसीत होतो.

iii) लवचिकता दुखापतींना प्रतिबंध घालते.

iv) अनुवंशिकता स्थूलतेवर परिणाम करणाऱ्या घटकांपैकी एक घटक आहे.

v) व्हॉलीबॉलमध्ये स्मॅशींगला लागणाऱ्या घटकांपैकी गती हा एक घटक आहे.

- ब) रिक्काम्या जागा भरा. [5]
- i) हॅण्डबॉल मध्ये शूटींग करीता खेळाडूस ..... आवश्यक आहे.
अ) ताकद
ब) शक्ती (Power)
क) लवचिकता
- ii) अनुलोम-विलोम हे ..... आहे.
अ) आसन
ब) क्रिया
क) प्राणायाम
- iii) ..... हा व्यायाम स्नायूचा दमदारपणा विकसीत करते.
अ) लांब पल्ल्यासाठी धावणे
ब) सीट अप
क) बाऊंडिंग
- iv) सीट अँड रीच कसोटी ..... मोजते.
अ) लवचिकता
ब) स्थुलता
क) उंची
- v) बास्केट बॉल ड्रिबलिंग करीता मोठ्या प्रमाणात ..... लागते.
अ) समन्वय
ब) हृदयाचा दमदारपणा
क) शक्ती (Power)

- प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]
- अ) आसने
ब) कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढता
क) व्यायामांचे फायदे
ड) सर्कीट प्रशिक्षण पध्दती

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3931

[Total No. of Pages : 4

[4853]-14

B.Ed. (Phy. Edu.)

**Methodology of Teaching Physical Education
(2010 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain the objectives of Physical Education (NASPE). Give suitable examples. **[15]**

OR

Explain factors to be considered in selecting an appropriate teaching style. Compare each one of direct teaching style with an indirect teaching style.

Q2) Explain in detail verbal and non-verbal communication with suitable examples. **[15]**

OR

Explain the structure of Physical Education.

Q3) Write Any five: **[10]**

- a) Write the domains of learning physical education.
- b) Write difference between modified sport and lead up games.
- c) Write the names of feedback.
- d) Factors considered in year planning.
- e) Long form of 'ALT'.
- f) Draw any two class formations and name it.
- g) Maharashtra state secondary physical education curriculum based on which curriculum model.

P.T.O.

Q4) Write Short Notes (any two) :

[10]

- a) Traits of an effective Physical Education teacher
- b) Write about multiactivity curriculum model
- c) Class management skill
- d) Write about year plan and unit plan

Total No. of Questions : 4]

P3931

[4853]-14
B.Ed. (Phy. Edu.)
Methodology of Teaching Physical Education
(2010 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) शारीरिक शिक्षणाची उद्दीष्टे उदाहरणांसह स्पष्ट करा. (नॅस्पेची) [15]

किंवा

योग्य अध्यापन शैली निवडतांना लक्षात घ्यावयाचे घटक स्पष्ट करा. प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष शैलींमधील प्रत्येकी एक अध्यापन शैलीची तुलना करा.

प्रश्न 2) शाब्दिक आणि अशाब्दिक संप्रेषण योग्य उदाहरणांसह सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

शारीरिक शिक्षणाचा आराखडा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. [10]

अ) शारीरिक शिक्षणाच्या अध्ययनाची क्षेत्रे लिहा.

ब) परिवर्तित खेळ आणि छोटे खेळ यामधील फरक लिहा.

क) प्रत्याभरणाची नावे लिहा.

ड) वार्षिक नियोजनाचे घटक

इ) 'ALT' चे विस्तारित रूप लिहा.

फ) कोणत्याही दोन वर्गरचना काढा आणि नावे द्या.

य) महाराष्ट्र राज्याचा माध्यमिक शारीरिक शिक्षण कार्यक्रम कोणत्या अभ्यासक्रम अभिकल्पावर आधारित आहे ते लिहा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) प्रभावी शारीरिक शिक्षण शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये
- ब) बहुउपक्रम अभ्यासक्रम अभिकल्प लिहा
- क) वर्गनियोजन कौशल्य
- ड) वार्षिक नियोजन आणि घटक नियोजन

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)

METHODS OF TEACHING

(2010 Pattern) (Paper - V)

मराठी अध्यापन पध्दती

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) मातृभाषा अध्ययन – अध्यापनाची तत्त्वे योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

- अ) शैक्षणिक साधने म्हणजे काय? शैक्षणिक साधनाचे अध्यापनातील महत्त्व विशद करा. [7]
ब) मातृभाषेच्या पाठ्यपुस्तकाचे अंतरंग व बहिरंग स्पष्ट करा. [8]

प्रश्न 2) मातृभाषेची सद्यस्थिती सांगून मातृभाषा खालावण्यास कोणकोणते घटक जबाबदार आहेत ते सांगा व मातृभाषेचा शिक्षक म्हणून भाषा समृद्धीसाठी उपाय सुचवा. [15]

किंवा

मातृभाषा अध्ययन – आध्यापनाची विशेष उद्दिष्टे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही पाच) [10]

- अ) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीची व्याख्या द्या.
ब) शैक्षणिक साधनाचे प्रकार लिहा.
क) वाचन म्हणजे काय?
ड) मातृभाषा शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता लिहा.

- इ) अध्ययन अध्यापनाची व्याख्या द्या.
फ) प्रस्तावनेचे महत्त्व कोणते?
य) नियोजन म्हणजे काय?

प्रश्न 4) टीपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[10]

- अ) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे महत्त्व
ब) मातृभाषा शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये
क) काव्य अध्यापन पध्दती

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)

METHODS OF TEACHING

(2010 Pattern) (Paper - V)

हिंदी अध्यापन पध्दती

समय : 2 घंटे]

सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

[कूल गुण : 50

2) दाहिनी ओर लिखे अंक पूर्णांक दर्शाते हैं।

प्रश्न 1) “हर्बार्टकी पंचपदी” की सिद्धियों को स्पष्ट किजिए।

[15]

अथवा

कहानी रचना के बारे में मौखिक तथा लिखित रचना का महत्व विषद किजिए और रचना कार्य में होनेवाली गलतियाँ सुधारने के उपाय सोदाहरण स्पष्ट किजिए।

प्रश्न 2) हिंदी भाषा का महत्व स्पष्ट करते हुए हिंदी भाषा सिखाने के उद्देश्यों पर प्रकाश डालिए।[15]

अथवा

सहायक साधनों का अर्थ और महत्व समझाते हुए उनका भेद और वर्गिकरण स्पष्ट करे।

प्रश्न 3) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (केवल पांच)

[10]

अ) पाठ नियोजन का महत्व अति संक्षिप्त में लिखे।

ब) हिंदी अध्यापन में रेडिओ का उपयोग।

क) सूक्ष्म अध्यापन का स्वरूप अति संक्षिप्त में लिखे।

ड) भाषा शिक्षा में व्याकरण का स्थान अति संक्षिप्त में लिखे।

इ) मौन वाचन का महत्व संक्षिप्त में बताइए।

फ) वाचन के सिर्फ प्रकार लिखिए।

य) गद्य शिक्षा के कोई भी दो उद्देश्य लिखे।

प्रश्न 4) टिपणियाँ लिखिए। (केवल दो) :

[10]

- अ) सूक्ष्म अध्यापन का महत्व
- ब) हिंदी अध्यापक के गुण
- क) भाषा में काव्य का स्थान
- ड) कविता अध्यापन पद्धति

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODOLOGY OF TEACHING - ENGLISH
(2010 Pattern) (Paper - V)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Make a list of various methods of Teaching English & explain direct method in detail. **[15]**

OR

Explain in detail Teaching of Grammar.

Q2) Explain in detail Oral & Silent reading considering following points : Objectives, Process, Precautions, Advantages & Disadvantages. **[15]**

OR

Explain Teaching of Poetry in detail.

Q3) Answer in short (Any five) : **[10]**

- a) Types of written Tests.
- b) List of Teaching Aids.
- c) Evaluation of Textbook.
- d) Types of Prose.
- e) Definition of content cum Methodology.
- f) Six Characteristics of Textbook.
- g) Types of Language Games.

Q4) Write short notes (Any two) :

[10]

- a) Oral & Written Compositions
- b) Teaching of Prose.
- c) Advantages & Disadvantages of Story telling.
- d) Oral & Written Tests.

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

**B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODS OF TEACHING - GEOGRAPHY
(2010 Pattern) (Paper - V)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain different concept of Geography indetail. **[15]**

OR

Explain the Aims and Objectives of Teaching Geography.

Q2) List the different Teaching methods in Geography and explain following methods with its merits and demerits. **[15]**

- a) Descriptive method
- b) Project method

OR

Write the types of planning and explain year plan with suitable example.

Q3) Write in short (Any five) : **[10]**

- a) Suggest two project for 9th & 10th std.
- b) Any two teacher centered teaching methods
- c) Steps of Lesson plan
- d) Write any one question of application Level
- e) Write any four units in Regional Geography
- f) Types of questions

Q4) Short note (Any two) :

[10]

- a) Content Analysis
- b) Types of Maps
- c) Local Geography
- d) Geography Teacher

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODS OF TEACHING - GEOGRAPHY
(2010 Pattern) (Paper - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) भूगोलाच्या विविध संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

भूगोल अध्यापनाचे ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) भूगोलातील विविध अध्यापनपध्दतींची यादी करून खालील पध्दती त्यांच्या गुण-दोषांसह स्पष्ट करा. [15]

अ) वर्णनात्मक पध्दत

ब) प्रकल्प पध्दत

किंवा

नियोजनाचे प्रकार लिहून वार्षिक नियोजन सुयोग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा. (कोणतेही पाच) [10]

अ) इ. 9 वी आणि 10 वी साठी दोन प्रकल्प सूचवा.

ब) कोणत्याही दोन शिक्षककेंद्रित अध्यापनपध्दती.

क) पाठ नियोजनाच्या पायऱ्या.

ड) उपयोजनात्मक स्तरावरील कोणताही एक प्रश्न लिहा.

इ) प्रादेशिक भूगोलातील कोणत्याही चार घटकांची नावे लिहा.

फ) प्रश्नांचे प्रकार.

प्रश्न 4) टीपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[10]

- अ) आशय विश्लेषण
- ब) नकाशाचे प्रकार
- क) स्थानिक भूगोल
- ड) भूगोल शिक्षक

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

**B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODS OF COURSE - HISTORY
(2010 Pattern) (Paper - VI)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is history? Explain in detail the modern concept & scope of history. **[15]**

OR

Explain need & importance of content - cum-methodology in teaching - learning history.

Q2) List out the teaching aids & write their importance of teaching history. **[15]**

OR

Write in detail the aims, objectives & values of teaching history.

Q3) Give answer in brief (Any five) : **[10]**

- a) Write two problems in teaching history.
- b) Write history teachers qualities.
- c) Write types of project method.
- d) Explain two importance of Audio - visual aids in history.
- e) Write professional qualification in history teacher.
- f) Write types of lesson.

Q4) Write short notes (Any two) :

[10]

- a) Correlation of history & language
- b) Year plan
- c) Principal of curriculum construction
- d) Necessity of history room

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODS OF COURSE - HISTORY
(2010 Pattern) (Paper - VI)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) इतिहास म्हणजे काय? इतिहासाची आधुनिक संकल्पना आणि व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

इतिहास अध्ययन – अध्यापनात आशययुक्त अध्यापन पध्दतीची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) शैक्षणिक साधनांची यादी तयार करून इतिहास अध्यापनातील त्याचे महत्त्व लिहा. [15]

किंवा

इतिहास अध्यापनाची ध्येय, उद्दिष्ट्ये आणि मूल्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही पाच) [10]

- अ) इतिहास अध्यापनातील दोन समस्या लिहा.
ब) इतिहास शिक्षकाची गुणवत्ता लिहा.
क) प्रकल्प पध्दतीचे प्रकार लिहा.
ड) इतिहासात दृक-श्राव्य साधनांचे दोन महत्त्व सांगा.
इ) इतिहास शिक्षकाची व्यावसायिक पात्रता लिहा.
फ) पाठाचे प्रकार लिहा.

प्रश्न 4) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

[10]

- अ) इतिहास व भाषा यातील समवाय
- ब) वार्षिक नियोजन
- क) अभ्यासक्रम रचनेची तत्त्वे
- ड) इतिहास खोलीची आवश्यकता

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING - MATHEMATICS

(2010 Pattern) (Paper - V)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain how will you teach concept of curved surface area of cylinder using inductive method of teaching. Also write merits and demerits of Inductive Method of teaching mathematics. **[15]**

OR

- a) What are the objectives of Teaching mathematics at secondary level. **[8]**
- b) Teaching of concept of curved surface area of cylinder using deductive method. **[7]**

Q2) Write importance and need of content cum methodology in teaching - learning of mathematics method. **[15]**

OR

- a) Draw a year plan for teaching mathematics at eighth standard. **[8]**
- b) Suggest enrichment programme for gifted students. **[7]**

Q3) Write in short (Any two) : **[10]**

- a) Characteristics of good text book of mathematics
- b) Importance of teaching aids
- c) Oral work importance
- d) Qualities of mathematics teacher

Q4) Write (Any five) :

[10]

- a) Define ray, point and line segment
- b) Property of Triangle
- c) Home work
- d) Association of Mathematic teacher
- e) Unit test
- f) Mathematics club
- g) Physical Education and Mathematics

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODOLOGY OF TEACHING - MATHEMATICS
(2010 Pattern) (Paper - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) “वृत्तचिती चे वक्रपृष्ठफलाचे क्षेत्रफळ” ही संकल्पना उद्गामी अध्यापनपध्दती ने कसे शिकवाल ते स्पष्ट करा. उद्गामी अध्यापन पध्दतीचे फायदे व तोटे लिहा. [15]

किंवा

- अ) माध्यमिक स्तरावर गणित अध्यापनाचे उद्दिष्टे कोणते आहेत? [8]
ब) “वृत्तचिती चे वक्रपृष्ठफलाचे क्षेत्रफळ” ही संकल्पना अवगामी अध्यापनपध्दतीचे वापर करता स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 2) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे गणित अध्ययन व अध्यापनासाठी महत्व व गरज लिहा. [15]

किंवा

- अ) आठवी इयत्ते साठी गणित अध्यापनाकरीता वार्षिक नियोजन तयार करा. [8]
ब) गुणवंत विद्यार्थ्यांसाठी संपन्नीकरण कार्यक्रम सूचवा. [7]

प्रश्न 3) टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [10]

- अ) गणिताच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्टे
ब) शैक्षणिक साधनाचे महत्व
क) तोंडीपाठाचे महत्व
ड) गणित शिक्षकाच्या गुणवत्ता

प्रश्न 4) थोडक्यात लिहा. (कोणतेही पाच)

[10]

- अ) व्याख्या द्या - किरण, बिन्दु, रेषाखण्ड
- ब) त्रिकोणाचे गुण विशेष
- क) गृहपाठ
- ड) गणिताच्या शिक्षकांची संघटना
- इ) घटक चाचणी
- फ) गणित संघ
- य) शारीरिक शिक्षण व गणित

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODOLOGY OF TEACHING - SCIENCE
(2010 Pattern) (Paper - V)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define Science Subject. Explain in detail the modern trends and techniques for teaching Science. **[15]**

OR

Place of Science in the school curriculum at various levels of education.

Q2) Explain in detail criteria for the preparation of the text book (Science text book). **[15]**

OR

How will you implement content cum methodology in teaching of science method?

Q3) Write in brief (Any five) : **[10]**

- a) Content cum methodology
- b) Values of teaching the science subject
- c) Evaluation procedures
- d) Science fair
- e) Importance of science in Daily Life
- f) Necessity of Science Room
- g) Lesson plan

Q4) Write short notes (Any two) :

[10]

- a) Correlation of Science with Drawing subject
- b) Science teacher
- c) Objectives of teaching Science
- d) Heuristic method

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODOLOGY OF TEACHING - SCIENCE

शास्त्र अध्यापन पध्दती
(2010 Pattern) (Paper - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) शास्त्र विषयाची व्याख्या देऊन शास्त्र अध्यापनासाठी नविन पध्दती आणि तंत्र सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

शिक्षणामध्ये विविध पातळीवर शालेय अभ्यासक्रमातील शास्त्र विषयाचे स्थान.

प्रश्न 2) शास्त्र पुस्तक तयार करण्यासाठी आवश्यक पध्दतीचे सविस्तर वर्णन करा. [15]

किंवा

शास्त्र अध्यापन पध्दतीत आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचा वापर कसा कराल.

प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा (कोणतेही पाच) : [10]

- अ) आशययुक्त अध्यापन पध्दती
- ब) शास्त्र अध्यापनात मूल्याचे महत्त्व
- क) मूल्यमापनाची पध्दती
- ड) शास्त्र जत्रा
- इ) दैनंदिन जीवनात शास्त्राचे महत्त्व
- फ) शास्त्र खोलीचे महत्त्व
- य) पाठ नियोजन

प्रश्न 4) टीपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[10]

- अ) शास्त्र विषयाचा चित्रकलेशी समवाय
- ब) शास्त्र शिक्षक
- क) शास्त्र अध्यापनाची ऊद्दिष्टे
- ड) स्वयंमशोधन पध्दती

Total No. of Questions : 4]

P3932

[4853]-15

B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)

**METHODOLOGY OF TEACHING - INFORMATION
TECHNOLOGY**

(2010 Pattern) (Paper - V)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

- Q1)** a) Objectives of teaching IT. [8]
b) IT & Education. [7]

OR

List Methods of Teaching IT. Explain any two methods in detail. [15]

- Q2)** Define IT. Explain need & importance & scope of IT in various fields. [15]

OR

- a) Teaching Aids in IT. [7]
- b) Use of IT in daily Life. [8]

- Q3)** Answer in short (Any five) : [10]

- a) Use of Internet
- b) List web browsers
- c) Types of mouse
- d) List applications of MS-office
- e) Use of MS-powerpoint
- f) LAN, WAN (examples)
- g) Search engine

Q4) Short notes (Any two) :

[10]

- a) IT & Media
- b) Use of IT in school
- c) Use of email
- d) Qualities & Qualification of IT teacher

Total No. of Questions : 4]
P3932

[4853]-15
B.Ed. (Phy. Edn.) (Semester - I)
METHODOLOGY OF TEACHING - INFORMATION
TECHNOLOGY
(2010 Pattern) (Paper - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) माहिती तंत्रज्ञान अध्यापनाची वैशिष्ट्ये. [8]

ब) माहिती तंत्रज्ञान व शिक्षण. [7]

किंवा

माहिती तंत्रज्ञान अध्यापन पध्दतीची यादी करा. कोणत्याही दोन पध्दती स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 2) माहिती तंत्रज्ञान स्पष्ट करा. त्याची गरज, महत्त्व व व्याप्ती स्पष्ट करा. [15]

किंवा

अ) माहिती तंत्रज्ञान मधील शैक्षणिक साधने. [7]

ब) दैनंदिन जीवनातील माहिती तंत्रज्ञानाचे महत्त्व. [8]

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [10]

अ) इंटरनेटचे फायदे.

ब) वेब ब्राउजरची यादी करा.

क) माउसचे प्रकार.

ड) MS-office च्या ॲप्लीकेशन्सची यादी करा.

इ) MS-powerpoint चे उपयोग लिहा.

फ) LAN, WAN उदाहरण लिहा.

य) सर्च इंजिन.

प्रश्न 4) टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

[10]

- अ) माहिती तंत्रज्ञान व प्रसार माध्यमे
- ब) शाळेत माहिती तंत्रज्ञानातील महत्त्व
- क) ईमेल चे फायदे
- ड) माहिती तंत्रज्ञान शिक्षकाचे गुण व शैक्षणिक पात्रता

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3933

[Total No. of Pages : 4

[4853]-21

B.Ed. (Physical Education)

**PSYCHOLOGICAL BASES OF PHYSICAL EDUCATION &
SPORTS**

(2010 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks :50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write different Learning Theories & explain Classical conditional Theory in detail. **[15]**

OR

Define Sports Psychology (Any two). Explain the importance of sports psychology to Physical Education Teacher.

Q2) Define Personality (Any two). Write classification of personality by Eysenck & Hippocrates & make a list of personality Traits of Sports Women. **[15]**

OR

Define Motivation (Any two). Explain types & techniques of Motivation in detail.

Q3) Answer in short (Any five) : **[10]**

- a) Define Instincts
- b) Types of Learning
- c) Types of Attention

P.T.O.

- d) Factors effecting Growth & Development
- e) Four Steps to Adjustment
- f) Define Anxiety & types of Anxiety
- g) Onsite Relaxation Tips

Q4) Short notes (any two) :

[10]

- a) During & Post Competition Psychological Preparation
- b) Techniques of Relaxation (any three)
- c) Maladjustment & its causes
- d) Laws of Learning

Total No. of Questions : 4]

P3933

[4853]-21

B.Ed. (Physical Education)

**PSYCHOLOGICAL BASES OF PHYSICAL EDUCATION &
SPORTS**

(2010 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) विविध अध्ययन उपपत्ती लिहा व अभिजात अभिसंधान उपपत्ती सविस्तर स्पष्ट करा.[15]

किंवा

क्रीडा मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा (कोणतेही दोन). शारीरिक शिक्षण शिक्षकास, क्रीडा मानसशास्त्राचे महत्त्व सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या लिहा (कोणतेही दोन). इंसिंक व हिप्पोक्रेट्सचे व्यक्तिमत्त्वाचे वर्गीकरण लिहा व महिला खेळाडूंची व्यक्तिमत्त्वाची गुणवैशिष्ट्यांची यादी करा. [15]

किंवा

प्रेरणेची व्याख्या लिहा (कोणतेही दोन). प्रेरणेचे प्रकार व तंत्रे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा (कोणतेही पाच) : [10]

अ) सहजप्रवृत्तीची व्याख्या

ब) अध्ययनाचे प्रकार

- क) अवधानाचे प्रकार
- ड) वाढ व विकासावर परिणाम करणारे घटक
- इ) समायोजनाच्या चार पायऱ्या
- फ) चिंतेची व्याख्या व प्रकार
- य) ऑनसाईट शिथिलिकरण टिपा

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) स्पर्धे दरम्यान व नंतरची मानसिक तयारी
- ब) शिथिलिकरणाचे तंत्र (चिंता कमी करण्यासाठी) (कोणतेही तीन)
- क) विषममायोजन व त्याची कारणे
- ड) अध्ययनाचे नियम

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3934

[Total No. of Pages : 4

[4853]-22

B.Ed (Physical Education)

BIOMECHANICS, ATHLETIC CARE & REHABILITATION

(2010 Pattern) (Semester - II)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks :50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain Newton's laws of Motion with examples from sports & games. **[15]**

OR

Write importance & scope of health education program.

Q2) Define sports medicine & write objectives of sports medicine. **[15]**

OR

Define postore. Explain any three poshral deformities with symptoms & remedies.

Q3) Answer in short (Any five) : **[10]**

- a) Define Biomechanics
- b) List examples of vector quantities
- c) Defination of health education
- d) Types of soft tissue injuries

P.T.O.

- e) List thermo theories
- f) Define scoliosis
- g) Role of water

Q4) Short notes (any two) :

[10]

- a) Projectile
- b) School health program
- c) Cold theories
- d) Functions of carbohydrates

Total No. of Questions : 4]

P3934

[4853]-22

B.Ed (Physical Education)

BIOMECHANICS, ATHLETIC CARE & REHABILITATION

(2010 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) न्युटन चे गतीविषयक नियम खेळातील उदाहरणासह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

शालेय अभ्यासक्रमा मध्ये आरोग्य शिक्षणाचे महत्व व व्याप्ती लिहा.

प्रश्न 2) क्रिडावैद्यकशास्त्रा ची व्याख्या द्या. क्रिडावैद्यकशास्त्राची उद्दिष्टे लिहा. [15]

किंवा

शरीरधारणा व्याख्या द्या. शरीरधारणेतील कोणतेही तीन व्यंग त्यांचा लक्षण व उपचारासह स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही पाच) : [10]

अ) जीवयात्रिकी शास्त्राची व्याख्या द्या.

ब) सदिश राशी - व्याख्या द्या.

- क) आरोग्य शिक्षण - व्याख्या द्या.
- ड) मऊ ऊती इजा - प्रकाराची यादी.
- इ) उष्ण उपचारात्मक पध्दती - यादी द्या.
- फ) कणातील रफ तरफी बाक -
- य) पाण्याचे कार्य

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) :

[10]

- अ) प्रक्षेपण
- ब) शालेय आरोग्य कार्यक्रम
- क) थंड उपचारात्मक पध्दती
- ड) कार्बोदकाचे कार्य

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3935

[Total No. of Pages : 4

[4853]-23

B.Ed (Physical Education) (Semester - II)

**MANAGEMENT IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
(2010 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks :50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Prepare a fixture and schedule of 8 teams for Handball competition by League Method. (04 days, 2 grounds) **[15]**

OR

- a) Write down the purchase procedure of sports equipment. **[8]**
- b) Maintenance of sports equipment. **[7]**

Q2) a) Give definition of Time Table and write down the importance of good Time Table. **[7]**

b) Principles of preparing good Budget. **[8]**

OR

Prepare a Budget of Rupees Three Lakhs for your college sports department. **[15]**

Q3) Give answers in brief (Any five) : **[10]**

- a) Any four methods of competition.
- b) Any four qualities of sports manager.

P.T.O.

- c) Formula for 400 m stagger with inner border.
- d) Formula to calculate straight running distance for standard track.
- e) Any two definitions of sports management.
- f) Types of Register.
- g) Formula for calculating no. of Byes in a upper half in knock-out method when no of teams are odd.

Q4) Short notes (any two) :

[10]

- a) Merits and demerits of League method.
- b) Objectives of extramural.
- c) Give day schedule of residential camp of your school.
- d) Organisation of any one National Day.

Total No. of Questions : 4]

P3935

[4853]-23

B.Ed (Physical Education) (Semester - II)
MANAGEMENT IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
(2010 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) आठ संघांसाठी हॅण्डबॉल स्पर्धेचे वेळापत्रक व भाग्यपत्रिका साखळी पध्दतीने तयार करा. (04 दिवस व 2 क्रीडांगण). [15]

किंवा

- अ) क्रीडा साहित्य खरेदीची प्रक्रिया लिहा. [8]
ब) क्रीडा साहित्य देखभाल. [7]

प्रश्न 2) अ) वेळापत्रकाची व्याख्या लिहून, चांगल्या वेळापत्रकाचे महत्व लिहा. [7]
ब) चांगल्या अंदाजपत्रकाची तत्वे लिहा. [8]

किंवा

तुमच्या महाविद्यालयाच्या क्रीडा विभागासाठी तीन लाख रूपयांचे अंदाजपत्रक तयार करा. [15]

प्रश्न 3) उत्तरे द्या. (कोणतीही पाच) : [10]
अ) स्पर्धेच्या चार पध्दती लिहा.
ब) क्रीडा व्यवस्थापकाची चार वैशिष्ट्ये लिहा.

- क) कठडा असताना 400 मी साठी वाढीव प्रारंभ काढण्याचे सुत्र.
- ड) प्रमाणित ट्रॅकचे सरळ आंतर धावण्याचे सुत्र लिहा.
- इ) क्रीडा व्यवस्थानाच्या कोणत्याही दोन व्याख्या.
- फ) नोंदवहींचे प्रकार
- य) बाद पध्दतीने एकूण बाईज विषम असतील तर वरील हाफसाठी बाईज काढण्याचे सुत्र.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) साखळी पध्दतीचे फायदे व तोटे
- ब) बर्हिगत स्पर्धेची उद्दिष्ट्ये
- क) निवासी शिबिराचे एका दिवसाचे वेळापत्रक
- ड) कोणत्याही एका राष्ट्रीय दिनाचे आयोजन

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3936

[Total No. of Pages : 4

[4853]-24

B.Ed. (Physical Education) (Semester - II)
ESSENTIALS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
(Paper - IX) (2010 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks :50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in detail about the effective Physical education teacher. **[15]**

OR

What are the categories of fundamental skills? Suggest the activities for developing jumping & catching skills. **[15]**

Q2) Explain the problems and issues in physical education at school level. **[15]**

OR

List the major competitions at International level and write information about the following competitions : **[15]**

- a) Olympic Games
- b) Common Wealth games
- c) Asian games.
- d) FIFA World Cup.

P.T.O.

Q3) Write in short :

[10]

- a) Who is the Ranji Trophy Champion of 2012?
- b) Award given to the Female coach in Maharashtra.
- c) Which is the highest sports award in India.
- d) Define Warming Up.
- e) Davis Cup tournament is related to which sport.
- f) Age groups of S.G.F.I. games.
- g) Name technology used in Athletic finish.
- h) World record of Men Shot Put.
- i) Structure of AIU Games.
- j) World's No.1 Football Men Team.

Q4) Short notes (any two) :

[10]

- a) Dronacharya Award.
- b) Space awareness.
- c) Physical Activity & Physical fitness.
- d) Name any ten specific exercises with its objectives.

Total No. of Questions : 4]

P3936

[4853]-24

B.Ed. (Physical Education) (Semester - II)
ESSENTIALS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
(Paper - IX) (2010 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) परिणाम कारक शारीरिक शिक्षण शिक्षकाबद्दल माहिती लीहा. [15]

किंवा

मुलभूत कौशल्यांचे प्रकार कोणते हे सांगून उड्या मारणे व झेलणे या बाबींसाठी विविध उपक्रम सूचवा. [15]

प्रश्न 2) शालेय स्तरावरील शारीरिक शिक्षणातील समस्या व मुख्य प्रश्नांची चर्चा स्पष्ट करा.[15]

किंवा

आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील विविध क्रीडा स्पर्धांची यादी करून खालील स्पर्धांची माहिती लिहा. [15]

- अ) ऑलिम्पिक गेम्स.
ब) कॉमनवेल्थ गेम्स.
क) एशियन गेम्स.
ड) फीफा वर्ल्ड कप.

प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा :

[10]

- अ) 2012 चा रणजी करंडक विजेता संघ कोणता?
- ब) महाराष्ट्रात महिला मार्गदर्शकाला दिला जाणारा पुरस्कार लिहा.
- क) भारतातील सर्वोच्च क्रिडा पुरस्कार कोणता?
- ड) प्रास्ताविक हालचालीची व्याख्या लिहा. (Warming up)
- इ) 'डेव्हिस कप' स्पर्धा कोणत्या खेळ प्रकाराशी निगडीत आहे.
- फ) एस्.जी.एफ्.आय. स्पर्धांचे वयोगट लिहा.
- य) अॅथलॅटीक्स मध्ये अंतिम रेषेवर वापरल्या जाणाऱ्या तंत्रज्ञानाचे नाव लिहा.
- र) पुरुष गोळाफेकीचा जागतिक उच्चांक लिहा.
- ल) ए.आय.यु. स्पर्धांची रचना.
- व) सध्याचा जागतिक क्रमांक एकचा फुटबॉल संघ कोणता.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) :

[10]

- अ) द्रोणाचार्य अॅवार्ड
- ब) अवकाश जाणिव
- क) शारीरिक कृती आणि शारीरिक तंदुरूस्ती
- ड) उद्दिष्टासह कोणत्याही दहा व्यायाम प्रकारांची नावे लिहा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3937

[Total No. of Pages : 4

[4853] - 25

B.Ed. (Physical. Education) (Semester - II)

**EVALUATION & STATISTICAL PROCEDURE IN PHYSICAL
EDUCATION & SPORTS (Paper - X)**

(2010Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of electronic pocket calculator is allowed.*

- Q1)** a) Write classification of Tests in detail. [8]
b) Explain administration of 12 min run walk test on 30 students of 10th standard. [7]

OR

Define Test, measurement, Evaluation & Assessment. Explain its importance in sports & physical Education. [15]

- Q2)** a) Normal probability curve [7]
b) What is central Tendency. Explain measures of central Tendency. [8]

OR

Findout the mean, median & mode of the data & interpret [15]

C.I	35-37	32-34	29-31	26-28	23-25	20-22	17-19	14-16
Frequency	3	5	9	6	5	7	9	9
	11-13	8-10						
	13	4						

- Q3)** Answers in short (any five) [10]
- a) If waist circumference is 70 cm & Hip circumference is 90cm. Calculate WHR.
  - b) Find out mode of the data 30, 36, 40, 42, 36, 30, 36
  - c) Write measures of variability
  - d) Name the fitness test for muscular strength & power
  - e) Draw a labelled diagram of 10 × 4 shuttle Run.
  - f) Formula of THR
  - g) Criteria of BMI

P.T.O

Q4) Short Notes (any two)

[10]

- a) AAHPERD youth fitness Test
- b) Variability
- c) Summative & Formative Evaluation
- d) JCR Test

Total No. of Questions : 4]

P 3937

[4853] - 25

B.Ed. (Physical. Education) (Semester - II)

**EVALUATION & STATISTICAL PROCEDURE IN PHYSICAL
EDUCATION & SPORTS (Paper - X)**

(2010Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) कसोटीयांचे वर्गीकरण सविस्तर लिहा. [8]

ब) 12 मिनीट चालणे व पळणे कसोटीचे 10 वी इयत्तेच्या 30 विद्यार्थांसाठी कसोटीचे व्यवस्थापन स्पष्ट करा. [7]

किंवा

कसोटी, मापन, मुल्यमापन व अर्थविवेचन यांच्या व्याख्या सांगून अर्थ स्पष्ट करा? त्यांचे शारीरिक शिक्षण व खेळातील गरज व महत्त्व लिहा. [15]

प्रश्न 2) अ) प्रसामान्य संभाव्य वक्र [8]

ब) केंद्रीय प्रवृत्ती म्हणजे काय? केंद्रीय प्रवृत्तीचे परिमाणे स्पष्ट करा. [7]

किंवा

खालील सारणीचे मध्यमान, मध्यगा व बहुलक काढा व त्याचे अर्थ विवेचन करा. [15]

C.I	35-37	32-34	29-31	26-28	23-25	20-22	17-19	14-16
वारंवारीता	3	5	9	6	5	7	9	9
	11-13	8-10						
	13	4						

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही पाच) [10]

अ) जर कमरेचा घेर 70 सेमी व नितंबाचा घेर 90 सेमी असेल तर कंबर नितंब गुणोत्तर काढा.

ब) पुढील सारणीचा बहुलक शोधा 30, 36, 40, 42, 36, 30, 36.

- क) विचलनशीलतेचे परिमाणे लिहा.
- ड) स्नायुंची ताकद व शक्ती यासाठी तंदुरूस्ती कसोट्या लिहा.
- इ) 10×4 शटल रन कसोटीची नावासहीत सुबक आकृती काढा.
- फ) टी एच आर चे सुत्र लिहा.
- ग) बी एम आय चे निकष लिहा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) आपर्ड युवक शा. तंदुरूस्ती कसोटी
- ब) विचलनशीलता
- क) अकारीक व संकलीत मुल्यमापन
- ड) JCR कसोटी

